

Diemen, 26 oktober 2021.

Onderwerp

Dit document is een voorstel voor een pilot voor de bestrijding van eenzaamheid in de Gemeente Diemen.

Aanleiding

Tijdens het schrijven van het verkiezingsprogramma van Ons Diemen in 2018 hebben we een gesprek bij de Brede Hoed gehad met een wijkverpleegkundige over vereenzaming, een groot en zorgelijk probleem in de Gemeente Diemen. In dit gesprek kwam naar voren dat:

- Vereenzaamde mensen zich vaak te laat melden met gezondheidsproblemen, waardoor de problemen en kosten vaak onnodig groot en hoog zijn.
- Het vaak moeilijk is om zicht te krijgen op wie er zich eenzaam voelt.
- De grootte van deze groep eenzame is hierdoor moeilijk in te schatten en omvat tussen de 1.500 á 3.000 inwoners van Diemen.
- Het onmogelijk lijkt om deze grote groep met vrijwilligers regelmatig te bezoeken om zo verlichting in eenzaamheid te brengen.

“In de gemeente Diemen voelt 36% van de inwoners zich matig eenzaam en 10% ernstig eenzaam. Net als in de rest van Nederland is eenzaamheid onder ouderen ook in Diemen een groot probleem: meer dan de helft van de 75+’ers zegt zich eenzaam te voelen. In Diemen zijn bovendien relatief veel 19- tot 34-jarigen eenzaam.”

Bron: Diemernieuws vr 18 dec 2020, 10:22

De oproep om met ideeën te komen van de Beleidsadviseur Sociaal Domein in de commissie Transformatie heeft ertoe geleid om de plannen rondom dit probleem weer op te pakken en deze hierbij te presenteren.

Huidige situatie

Op dit moment voert de SWD in opdracht van de gemeente huisbezoeken uit. Elke vijf jaar krijgen alle 75+’ers een brief met de vraag of ze er behoefte aan hebben dat er een vrijwilliger langskomt.

Probleemstelling

- Hoe stellen we eenzame inwoners weer in staat een sociaal netwerk op te bouwen?
- Hoe verhogen we de contactmomenten met eenzame inwoners met zo min mogelijke inspanning van de vrijwilligers?

Uitgangspunten en voorwaarden

- Het waarborgen van privacy.
- Keuzevrijheid. Dit is uit gesprekken met ouderen als nadrukkelijke als wens naar voren gekomen. Zie toelichting op bladzijde 5.

Wat willen we bereiken

Het faciliteren en stimuleren van eenzame inwoners om een sociaal netwerk op te bouwen zodat zij uit hun isolement komen, nieuwe vriendschappen opbouwen, en uit de ontstane contacten het probleem "eenzaamheid" zo langdurig bestrijdt.

De pilot

De pilot is bedoeld om te toetsen of het plan effectief is, hierbij wordt gestart met een bescheiden groep van 48 of 52 eenzame inwoners, zonder enige digitale ervaring, met een beperkt inkomen omdat deze inwoners minder snel geneigd zijn een tablet aan te schaffen.

Vereenzaming komt het meest voor bij minder mobiele ouderen na het wegvallen van partner, familie of kennissen. Daarom denken wij aan een twee sporen beleid. Naast het creëren van het digitale contact, is het tweede spoor ook het fysieke contact te verbeteren door de mobiliteit te verhogen. Bij het digitale contact is het belangrijk dat er in het gesprek gestimuleerd wordt om elkaar fysiek te ontmoeten, door bijvoorbeeld samen koffiedrinken in de Omval of naar de markt. Die fysieke contacten moeten juist mogelijk worden gemaakt, door dit plan, als de mobiliteit van de inwoner beperkt is.

Juist de wisselwerking tussen de twee sporen in het project is belangrijk om inwoners te helpen met het leggen van duurzame contacten die hen uit isolement halen en in staat te stellen om een sociaal netwerk op te bouwen. Dit gaat hand in hand met die vrijwilligers en kan andere zorg uiteindelijk overbodig te maken.

Het digitale contact

Een iPad is met name geschikt voor contactlegging met inwoners, inwoners met of zonder computerervaring.

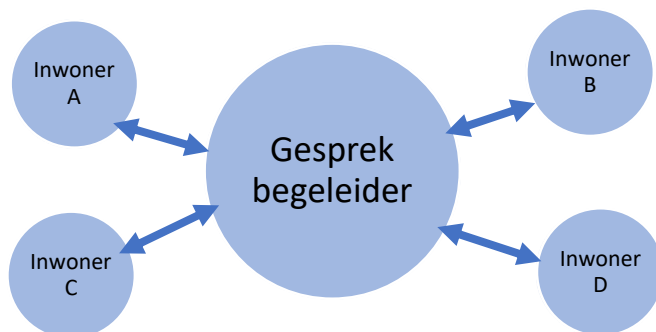
Met behulp van het stemherkenningsprogramma Siri zijn alle handelingen met de stem uitvoerbaar en kan de iPad dienstdoen als alarmfunctie voor medische hulp. De “hulp vraag” knop is een voorbeeld van de, aan Siri gekoppelde, commando knoppen. Verschillende commando knoppen zijn eenvoudig op afstand toe te voegen en met stem of touch te bedienen. Als voorbeeld kan eenvoudig het commando “bel Gerda” zowel als knop of stemherkenning worden toegevoegd. Gerda is in dit voorbeeld één van de deelnemers in de groep. De mogelijkheden zijn eindeloos en geheel naar het gemak en niveau van de gebruiker in te stellen.

De iPad 's zijn op afstand centraal te beheren voor updates of instellingen van de profielen. De profielen bestaan uit alleen de noodzakelijke functie, zoals FaceTime voor videogesprekken en commando knoppen. De gebruiker heeft zelf de keuze met de stem de camera aan te zetten of uit, wat de privacy waarborgt.

Het grote voordeel zit in het feit dat een vrijwilliger van huis uit meerdere inwoners per dag kan benaderen. Hierbij denken wij eerst aan één op één gesprekken, daarna één op twee, enzovoort. Hieronder een schematische weergave in hoe deze groepen en gesprekken er uit kunnen zien.

Groep 1. Maximaal 4 inwoners.

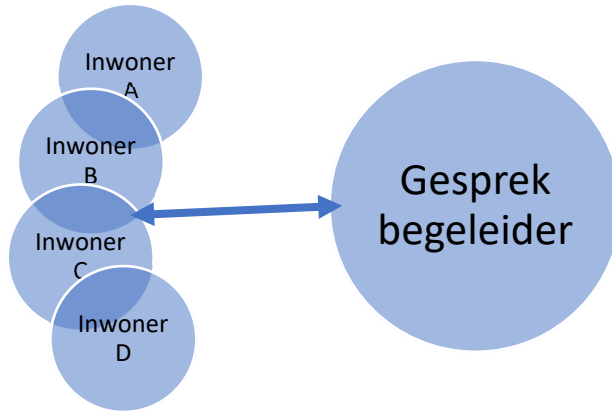
Startfase: Gesprek van 1 uur per inwoner in totaal 4 uur tijdsbesteding

Vervolfase: Gesprek van 1 uur gezamenlijk met 2 inwoner in totaal 2 uur tijdsbesteding.
Inwoner A + C en B + D

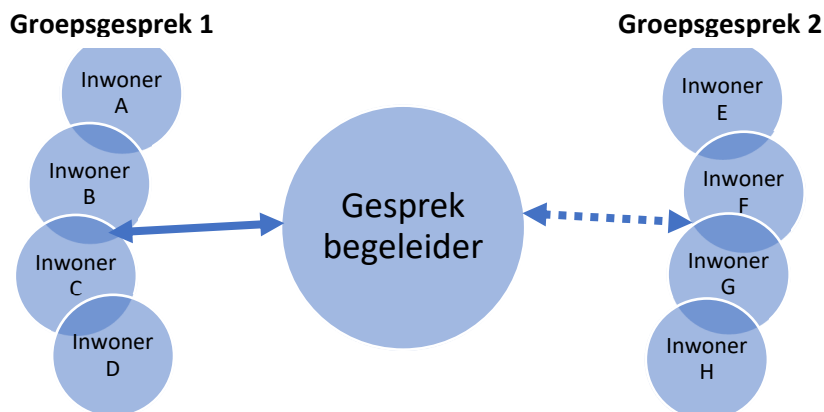
Vervolgfase 2: Gesprek van 1 uur gezamenlijk met 4 inwoner in totaal 1 uur tijdsbesteding.
Inwoner A + C + B + D (het maximale aantal in een groep)

Na de vervolgfase kan **Groep 2** al worden opgestart. Zoals in het voorgaande schema.

Zo kan en gesprek begeleider meerdere groepen op bouwen.

Tijdsbesteding 1 uur per groep. Bij twee groepen in totaal 2 uur. Als voorbeeld.

Per groep is 4 inwoners een voorbeeld van een maximum wat je in zou kunnen zetten, met meer dan 4 inwoners denken we dat het te druk (ook visueel) wordt.

Als er gewerkt wordt naar groepen van 4 inwoners per uur dan is het voor de pilot uiteindelijk mogelijk om in 20 uur (20 x 4) 80 inwoners te bereiken. Voor de pilot gaan we uit van 48 of 52 inwoners. Het gaat in het voorgaande voorbeeld om de effectieve uren waarin er gesprekken zijn met inwoners, daar komt ook de voorbereidingstijd per gesprek bij. Daarnaast is er natuurlijk ook tijd nodig voor het ontwikkelen van protocollen om de pilot op grote schaal uit te zetten.

Ook vinden wij dat de Brede Hoed toegang moet hebben tot het netwerk voor medisch gerelateerde vragen of bij calamiteiten.

De mobiliteit

Buiten de videocontacten moet er ook een mogelijkheid zijn voor ontmoetingen. Hier spelen ook de mobiliteit, samen met keuzevrijheid, een rol.

Naast het voeren van gesprekken via een tablet is het belangrijk dat ouderen mobiel blijven en zelf kunnen beslissen als ze ergens naartoe willen. Het is dus van belang om de mobiliteit te vergroten. Ouderen geven aan dat ze de vrijheid willen om zelf keuzes te maken en niet alles te moeten. Dat betekent automatisch het vergroten van de mobiliteit van de inwoners.

De huidige situatie

Er is een groep WMO-cliënten met als voorwaarde:

“U kunt slechts een maatwerkvoorziening krijgen van de gemeente als u niet zelf (op eigen kracht) of met hulp van uw huisgenoten (gebruikelijke hulp), met mantelzorg of met hulp van andere personen uit uw sociale netwerk uw problemen kunt oplossen en deel kunt nemen aan de samenleving.”

Op dit moment wordt het WMO-vervoer verzorgd door auto's van het RMC. Echter WMO-cliënten zijn bekend bij de gemeente en behoren niet tot onze doelgroep. Op lange termijn kan dit plan wel een deel van het WMO-vervoer binnen de gemeentegrenzen kunnen overnemen.

Onze doelgroep is de grote groep onbekende eenzame inwoners met een beperkt sociaal netwerk, mantelzorg, huishoudelijke hulp of vervoersvoorziening, maar wel in zekere mate zelfredzaam. Denk maar aan eenzamen jongeren of eenzame ouderen die in lange afstanden minder mobiel zijn.

De ideeën over mobiliteit zijn al meerdere keren besproken in de Vervoersregio bij thema's als smart mobility, van deur tot deur en “the last mile”.

De laatste publicatie van 14 oktober 2021 kenmerk 2021/15864/MV.

“Stand van zaken inclusieve mobiliteit”.

De pilot, en het plan wat eruit voort kan vloeien, sluit naadloos aan op de doelstelling van de Vervoerregio voor een ‘inclusiever en toegankelijker mobiliteitssysteem, waarin zoveel mogelijk reizigers zelfstandig kunnen reizen’ (Beleidskader Inclusieve Mobiliteit, 2020). De Vervoerregio is zich ervan bewust dat andere gemeenten ook werken aan een inclusievere samenleving en staat daarom open voor samenwerkingen. Indien Diemen ook de ambitie heeft om een toekomstvisie sociaal vervoer op te stellen, denkt de Vervoerregio graag mee en kunnen we opgedane kennis en ervaring delen.

Inclusieve mobiliteit kan worden bereikt door middel van elektrische omgebouwde golfkarren. Een voorbeeld van een mooi initiatief is in Houten, zie <http://www.vervoerhouten.nl/over-ons/>. Maar ook in Voorschoten, Rijnmond en Utrecht zijn voorbeelden te vinden. Het is alweer enige tijd geleden dat daarover is gesproken met de Vervoersregio Amsterdam in het kader van Smart Mobility maar het plan past nog steeds in het huidige beleid. Subsidie of aanschaf via VRA is mogelijk. Inwoners zijn met dit plan mobieler en kunnen ook naar de tram gebracht worden, naar de markt of een vereniging gaan, ook kunnen zij zo andere groepsleden ontmoeten, naar de omval of OBA gaan.

Als chauffeurs kunnen eenzame jongeren worden benaderd of inwoners die graag willen bijdragen aan dit plan, denk hierbij aan langdurige werklozen en bijvoorbeeld in Rijnmond worden statushouders in gezet.

Randvoorwaarden

Het plan valt en staat natuurlijk met deelnemers, personeel (vrijwilligers) en middelen. In Diemen zijn er al organisaties met het juiste netwerk en middelen waarmee het project verweven kan worden, denk bijvoorbeeld aan Welzijn Diemen, Diemen voor Elkaar, Repair Café en de Brede Hoed.

Personele inzet

- Algemene coördinatie en projectmanager,
- Vrijwilliger systeembeheer,
- Vrijwilliger coördinatie cliënt contacten,
- Vrijwilliger coördinatie Smart Mobilty,
- Vrijwilligers cliënt contacten.
 - Opmerking: Het lijkt ons raadzaam om een korte training te doen in het herkennen van sociale- en/of medische problemen.
- Vrijwilligers chauffeurs.
 - Het zou mooi zijn om hiervoor een jongere doelgroep aan te trekken die willen bijdragen aan dit plan om eenzaamheid te bestrijden in beide doelgroepen.
- Eénmalig een installatie ploeg op vrijwillige basis.

Middelen

- Aanschaf iPad 's via Apple Business, we hebben hiervoor een contactpersoon.
- Aanvraag VRA voor aanschaf twee omgebouwde golfkarren. Twee om de continuïteit te waarborgen bij onderhoud, reparatie of problemen met opladen (nog oriënteren naar leverancier.)
- Internetverbindingen via <https://overons.kpn.nl/kpn-voor-nederland/midden-in-de-samenleving/kpn-mooiste-contact-fonds>.

Financieel.

Als de betrokken partijen en de Raad akkoord gaan met onze plannen dan kunnen we met leveranciers en dienstverleners verder onderhandelen. Eerst moet er draagvlak zijn om concrete afspraken te maken en de daarbij komende kosten in kaart te brengen. In een verdere fase zullen we de kosten verder specificeren en dit ook weer voorleggen aan de Raad.

Voor het verder uitwerken van dit plan in een project vragen we een reservering van 10.000 euro op de taakstellende uitkering.

Dekking uit de extra middelen:

Taakmutaties uitkeringsjaar 2021, stand meicirculaire 2021 (Maatschappelijke ondersteuning)

Taakmutaties uitkeringsjaar 2021, 49.846 Euro voor Bestrijden eenzaamheid ouderen

Taakmutaties uitkeringsjaar 2022, 50.679 Euro voor Bestrijden eenzaamheid ouderen

Tot zover,
Fractie Ons Diemen.